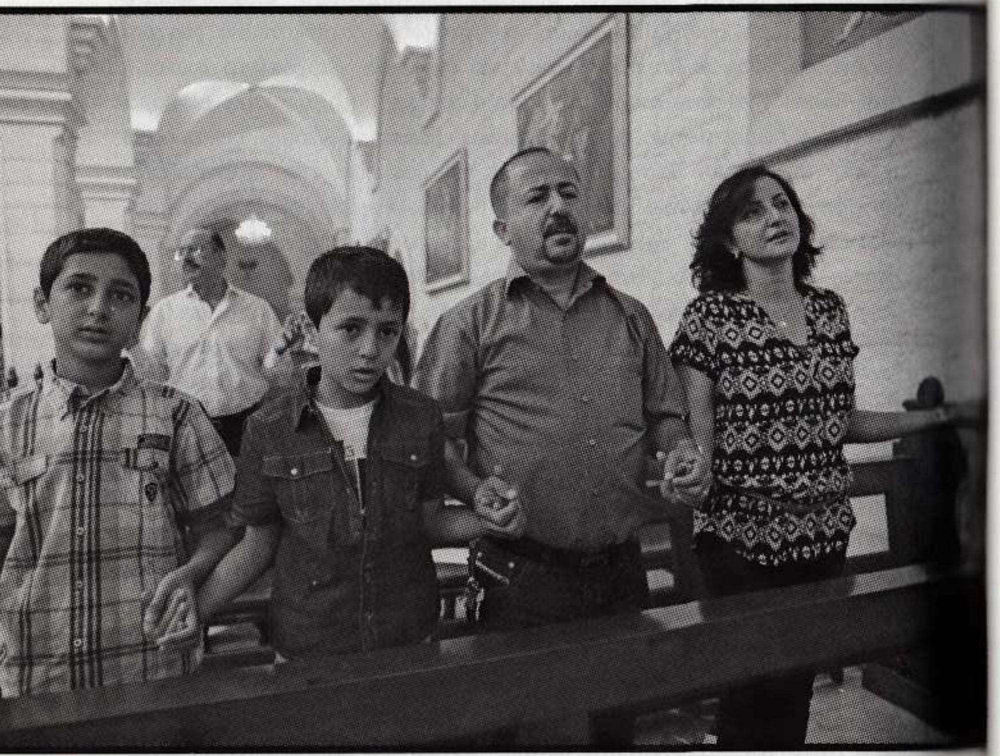

ഒരു കുടുംബം ക്രിസ്തുവിൽ കേന്ദ്രീകൃതമാണെങ്കിൽ അതിന്റെ മുഴുവൻ ജീവിതത്തെയും ഏകീകരിക്കുകയും പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. വേദനയുടെയും പ്രയാസങ്ങളുടെയും നിമിഷങ്ങളെ കർത്താവിന്റെ കുരിശുമായുള്ള ഐക്യത്തിൽ അനുഭവിക്കും. അവയെ കീഴടക്കാൻ അവിടന്നുമായുള്ള അടുപ്പം കഴിവു നല്കും. കുടുംബജീവിതത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഇരുണ്ട മണിക്കുറുകളിൽ പരിത്യക്താവസ്ഥയിലുള്ള യേശുവുമായുള്ള ഐക്യം തകർച്ച ഒഴിവാക്കാൻ സഹായിക്കും.

അധ്യായം ഒൻപത്

വിവാഹത്തിന്റെ ആധ്യാത്മികതയും കുടുംബവും

313. നാം വിളിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ജീവിതാവസ്ഥയനുസരിച്ച് പരസ്നേഹം പലവർണങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നു. പല ദശകങ്ങൾക്കു മുമ്പ് അല്പമായ പ്രേഷിതത്വത്തെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസ് കുടുംബജീവിതത്തിൽ നിന്നു ജനിച്ച ആധ്യത്മികതയെ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. ആ കൗൺസിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു: അല്മായ ആധ്യാത്മികത 'വിവാഹജീവിതത്തിന്റെയും കുടുംബജീവിതത്തിന്റെയും സാഹചര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് അതിന്റെ സവിശേഷ സ്വഭാവം സ്വീകരിക്കുന്നു.'[367] 'കുടുംബശുശ്രൂഷ ആ ആധ്യാത്മികതയ്ക്ക് അന്യമായിരിക്കരുത്.'[368] കുടുംബജീവിതത്തിലും അതിന്റെ ബന്ധങ്ങളിലും വികസിക്കുന്ന ഈ സവിശേഷ ആധ്യാത്മികതയുടെ ചില മൗലികസ്വഭാവ വിശേഷങ്ങളെ വിവരിക്കുവാൻ കുറച്ചു സമയം ചെലവഴിക്കുന്നത് യോഗ്യമാണ്.

പ്രകൃത്യതീത സംസർഗത്തിന്റെ ഒരു ആധ്യാത്മികത

314. ദൈവകൃപയിൽ ജീവിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ദൈവം എങ്ങനെ നിവസിക്കുന്നുവെന്ന് നമ്മൾ എപ്പോഴും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വൈവാഹിക സംസർഗത്തിന്റെ ദേവാലയത്തിൽ ത്രിത്വം സന്നിഹിതമാണെന്ന് നമുക്ക് ഇന്നു കൂട്ടിച്ചേർത്തു പറയാം. ദൈവം തന്റെ ജനത്തിന്റെ സ്തുതികളിൽ നിവസിക്കുന്നു (cf സങ്കീ 22:3). അതുപോലെ അവിടന്ന്, തനിക്കു മഹത്ത്വം നല്കുന്ന വൈവാഹിക സ്നേഹത്തിൽ അഗാധതയിൽ ആഴമായി നിവസിക്കുന്നു.

315. എല്ലാവിധത്തിലുമുള്ള അനുദിനക്ലേശങ്ങളോടും കഠിനാധ്വാനത്തോടും സന്തോഷത്തോടും പ്രത്യാശയോടും കൂടിയ യഥാർത്ഥവും സുദൃഢവുമായ കുടുംബങ്ങളിൽ കർത്താവിന്റെ സാന്നിധ്യം അധിവസിക്കുന്നു. കുടുംബത്തിൽ വസിക്കുകയെന്നത് കാപട്യം കാണിക്കുന്നതോ നുണ പറയുന്നതോ പ്രയാസമുള്ള കാര്യമാക്കുന്നു. മുഖംമൂടിക്കു പിന്നിൽ ഒളിക്കാൻ നമുക്കു സാധ്യമല്ല. ആ യാഥാർത്ഥ്യം സ്നേഹത്താൽ നിവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണെങ്കിൽ, കർത്താവ് അവിടെ തന്റെ സന്തോഷ

ത്തോടും സമാധാനത്തോടും കൂടെ ഭരിക്കുന്നു. കുടുംബപരമായ സ്നേഹത്തിന്റെ ആധ്യാത്മികത ആയിരക്കണക്കിന് ചെറുതും എന്നാൽ യഥാർത്ഥവുമായ ചേഷ്ടകളാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണ്. കൂട്ടായ്മയെ ആഴപ്പെടുത്തുന്ന ആ വ്യത്യസ്ത ദാനങ്ങളിലും കണ്ടുമുട്ടലുകളിലും ദൈവത്തിന് നിവാസകേന്ദ്രമുണ്ട്. ഈ പരസ്പര താത്പര്യം 'മാനുഷികവും ദൈവികവുമായവയെ ഒന്നിച്ചു ചേർക്കുന്നു.'[369] എന്തെന്നാൽ അത് ദൈവസ്നേഹത്താൽ നിറഞ്ഞതാണ്. അവസാനമായി, വൈവാഹിക ആധ്യാത്മികത ദൈവികസ്നേഹം നിവസിക്കുന്ന ഉടമ്പടിയുടെ ആധ്യാത്മികതയാണ്.

316. കുടുംബപരമായ കൂട്ടായ്മയുടെ ശരിയായ അനുഭവം അനുദിന വിശുദ്ധീകരണത്തിലേക്കും മൗതികമായ വളർച്ചയിലേക്കുമുള്ള യഥാർത്ഥ പാതയാണ്, ദൈവത്തോടുള്ള ബന്ധത്തിൽ കൂടുതൽ ആഴപ്പെടാനുള്ള മാർഗമാണ്. കുടുംബജീവിതത്തിന്റെ സഹോദരപരവും സാമൂഹികവുമായ ആവശ്യങ്ങൾ ഹൃദയത്തിന്റെ തുറവിയിലുള്ള വളർച്ചയ്ക്കുള്ള പ്രേരണയാണ്. അങ്ങനെ കർത്താവുമായുള്ള പൂർവാധികം പൂർണമായ കണ്ടുമുട്ടലിനുള്ള പ്രേരണയാണ്. ദൈവവചനം നമ്മോട് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു: 'തന്റെ സഹോദരനെ വെറുക്കുന്നവൻ അന്ധകാരത്തിലാണ്. അവൻ അന്ധകാരത്തിൽ നടക്കുന്നു.' (1 യോഹ 2:11). അത്തരം ഒരു വ്യക്തി മരണത്തിൽ നിവസിക്കുന്നു' (1 യോഹ 3:14). 'അവൻ ദൈവത്തെ അറിയുന്നില്ല' (1 യോഹ 4:8). എന്റെ മുൻഗാമിയായ ബനഡിക്ട് 16-ാമൻ ഇങ്ങനെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു: 'നമ്മുടെ അയൽക്കാരന്റെ നേരേ കണ്ണടയ്ക്കൽ ദൈവത്തോടുള്ള ബന്ധത്തിൽ നമ്മെ അന്ധരാക്കൽ കൂടിയാണ്.'[370] 'മങ്ങിപ്പോയ ലോകത്തെ സ്ഥിരം പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ'[371] കഴിയുന്ന ഏകപ്രകാശം, അവസാനമായി, സ്നേഹമാണ്. നാം 'പരസ്പരം സ്നേഹിച്ചാൽ ദൈവം നമ്മുടെയിടയിൽ വസിക്കും. അവിടത്തെ സ്നേഹം നമ്മിൽ പൂർണമാക്കപ്പെടും' (1 യോഹ 4:12). 'മനുഷ്യവ്യക്തിക്ക് ഒരു സാമൂഹിക മാനം അന്തർലീനമായിട്ടുണ്ട്'.[372] 'ആ സാമൂഹികമാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വ്യക്തിയുടെ പ്രഥമവും മൗലികവുമായ പ്രകാശനം വിവാഹം ചെയ്ത ദമ്പതികളും കുടുംബവുമാണ്.'[373] ആധ്യാത്മികത കുടുംബത്തിന്റെ കൂട്ടായ്മയിൽ സമൂർത്തമായിത്തീരുന്നു. അങ്ങനെ കുടുംബം പരിശുദ്ധാത്മാവിലുള്ള ജീവിതത്തിന്റെ വളർച്ചയെ തടയുന്നുവെന്ന് അഗാധമായ ആധ്യാത്മികാഭിനിവേശങ്ങളുള്ളവർക്കു തോന്നരുത്. പിന്നെയോ അവരെ മൗതികമായ ഐക്യത്തിലേക്കു നയിക്കാൻ കർത്താവ് ഉപയോഗിക്കുന്ന പാതയായി അതിനെ കാണണം.

ഉത്ഥാന വെളിച്ചത്തിൽ ഒന്നിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവർ

317. ഒരു കുടുംബം ക്രിസ്തുവിൽ കേന്ദ്രീകൃതമാണെങ്കിൽ അതിന്റെ മുഴുവൻ ജീവിതത്തെയും ഏകീകരിക്കുകയും പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.

വേദനയുടെയും പ്രയാസങ്ങളുടെയും നിമിഷങ്ങളെ കർത്താവിന്റെ കുരിശുമായുള്ള ഐക്യത്തിൽ അനുഭവിക്കും. അവയെ കീഴടക്കാൻ അവിടന്നുമായുള്ള അടുപ്പം കഴിവു നല്കും. കുടുംബജീവിതത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഇരുണ്ട മണിക്കൂറുകളിൽ പരിത്യക്താവസ്ഥയിലുള്ള യേശുവുമായുള്ള ഐക്യം തകർച്ച ഒഴിവാക്കാൻ സഹായിക്കും. ക്രമേണ, 'പരിശുദ്ധാത്മാവിന്റെ കൃപയാൽ (ദമ്പതികൾ) വിവാഹജീവിതത്തിലൂടെ വിശുദ്ധിയിൽ വളരുന്നു. ക്രിസ്തുവിന്റെ കുരിശെന്ന രഹസ്യത്തിൽ പങ്കുചേർന്നുകൊണ്ടും വിശുദ്ധിയിൽ വളരുന്നു. ക്രിസ്തുവിന്റെ കുരിശിന്റെ രഹസ്യം പ്രയാസങ്ങളെയും സഹനങ്ങളെയും സ്നേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചയായി മാറ്റുന്നു.'[374] കൂടാതെ, സന്തോഷത്തിന്റെയും വിശ്രമത്തിന്റെയും ആഘോഷത്തിന്റെയും ലൈംഗികതയുടെ പോലും നിമിഷങ്ങളെ ഉത്ഥാനത്തിന്റെ പൂർണജീവിതത്തിലുള്ള പങ്കെടുക്കലായി അനുഭവിക്കാം. വിവാഹിതരായ ദമ്പതികൾ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ അനുദിനപ്രവൃത്തികൾകൊണ്ട് 'ഉത്ഥിതനായ കർത്താവിന്റെ നിഗൂഢസാന്നിധ്യം അനുഭവിക്കാനുള്ള ദൈവത്താൽ പ്രകാശിതമായ സ്ഥാനം'[375] സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

318. പെസഹാപരമായ ഈ വിശ്വാസത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കാനും ശക്തിപ്പെടുത്താനുമുള്ള ഒരു സവിശേഷ മാർഗമാണ് കുടുംബപ്രാർത്ഥന.[376] സജീവനായ ദൈവത്തിന്റെ മുമ്പിൽ സമ്മേളിക്കാനും അവിടത്തോട് നമ്മുടെ ആകുലതകളെക്കുറിച്ചു പറയാനും നമ്മുടെ കുടുംബത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ നടത്തിത്തരാൻ വേണ്ടി അപേക്ഷിക്കാനും പ്രയാസം അനുഭവിക്കുന്ന ഒരാൾക്കു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കാനും സ്നേഹം കാണിക്കുന്നതിനുവേണ്ട സഹായം അപേക്ഷിക്കാനും ജീവനും അതിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കും വേണ്ടി നന്ദി പറയാനും കന്യകാമറിയത്തോട് അവളുടെ മാതൃത്വപരമായ പുറംകുപ്പായത്തിന്റെ കീഴിൽ നമ്മെ സംരക്ഷിക്കാനും വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കാൻ ഓരോ ദിവസവും കുറച്ചു നിമിഷങ്ങൾ കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്. ലളിതമായ കുറച്ചു വാക്കുകൾ കൊണ്ട് വഴി നമ്മുടെ കുടുംബങ്ങൾക്ക് അളവറ്റ നന്മ ചെയ്യാൻ ഈ പ്രാർത്ഥനാനിമിഷത്തിനു കഴിയും. ജനകീയ ഭക്തിയുടെ വിവിധ പ്രകാശനങ്ങൾ അനേകം കുടുംബങ്ങൾക്ക് ആധ്യാത്മികതയുടെ നിക്ഷേപമാണ്. കുടുംബത്തിന്റെ സാമൂഹിക പ്രാർത്ഥനാസഞ്ചാരം ഒന്നിച്ച് ദിവ്യകാരുണ്യത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതു വഴി പൂർണമാകുന്നു, പ്രത്യേകിച്ച് ഞായറാഴ്ച വിശ്രമത്തിന്റെ സാഹചര്യത്തിൽ. യേശു കുടുംബങ്ങളുടെ വാതിലിൽ മുട്ടുന്നു, ദിവ്യകാരുണ്യ അത്താഴത്തിൽ അവരോടൊപ്പം പങ്കുചേരാൻ (cf വെളി 3:20). അവിടെ ദമ്പതികൾക്ക് പെസഹാപരമായ ഉടമ്പടിയിൽ ഒപ്പുവയ്ക്കാൻ കഴിയും. ആ ഉടമ്പടി അവരെ ഒന്നിപ്പിച്ചതാണ്, ദൈവം മനുഷ്യവംശത്തോടൊപ്പം കുരിശിൽ മുദ്രവച്ച ഉടമ്പടിയെ പ്രതിഫലിക്കുന്നതൊന്നാണ്.[377] ദിവ്യകാരുണ്യം പുതിയ ഉടമ്പടിയുടെ കൂദാശയാണ്. അവിടെ ക്രിസ്തുവിന്റെ രക്ഷാകര ജോലി നിർവഹിക്കപ്പെട്ടു (cf ലൂക്കാ 22:20).

വിവാഹജീവിതവും ദിവ്യകാരുണ്യവും തമ്മിലുള്ള ഉറ്റബന്ധം അങ്ങനെ കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കുന്നു.[378] എന്തെന്നാൽ 'ഗൃഹസഭ'[379] എന്ന നിലയിൽ ഓരോ ദിവസവും വിവാഹോടമ്പടി ജീവിക്കാൻ ആവശ്യമായ ശക്തിയും പ്രചോദനവും ദിവ്യകാരുണ്യമെന്ന ഭക്ഷണം ദമ്പതികൾക്കു നല്കുന്നു.

പരവർജനീയവും സ്വാതന്ത്രവുമായ സ്നേഹത്തിന്റെ ഒരു ആധ്യാത്മികത

319. വിവാഹമെന്നത് പൂർണമായും മറ്റൊരു വ്യക്തിയുടേതായിരിക്കുകയെന്ന അനുഭവം കൂടിയാണ്. പരസ്പരം പിന്തുണയ്ക്കാനും ഒന്നിച്ച് വാർധക്യത്തിലേക്കു വളരാനും അങ്ങനെ ദൈവത്തിന്റെ തന്നെ വിശ്വസ്തതയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കാനുമുള്ള വെല്ലുവിളിയും ആഗ്രഹവും ദമ്പതികൾ സ്വീകരിക്കുന്നു. ജീവിതശൈലിയെ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഈ ദൃഢനിശ്ചയം 'ദാമ്പത്യപരമായ സ്നേഹത്തിന്റെ ഉടമ്പടിയുടെ ഒരു ആന്തരികാവശ്യമാണ്.'[380] കാരണം, 'എന്നേക്കും സ്നേഹിക്കുന്നതിനു തീരുമാനിക്കാനാവാത്ത ഒരു വ്യക്തിക്ക് ഒരു ദിവസം പോലും സ്നേഹിക്കാൻ ഒരിക്കലും കഴിഞ്ഞെന്നു വരില്ല.'[381] അതേസമയം, ഒരു നിയമത്തോടുള്ള കേവലം അനുസരണയോടെയുള്ള കീഴടങ്ങലിന്റെ കാര്യമായാൽ അത്തരം വിശ്വസ്തത ആത്മീയമായി അർത്ഥശൂന്യമായിരിക്കും. അത് ദൈവം മാത്രം നോക്കിക്കാണുന്ന ഹൃദയത്തിന്റെ കാര്യമാണ് (cf മത്താ 5:28). ഓരോ പ്രഭാതത്തിലും ഉണരുമ്പോൾ, ദിവസത്തിന്റെ ഗതിയിൽ എന്തൊക്കെ സംഭവിച്ചാലും വിശ്വസ്തരായിരിക്കാനുള്ള നമ്മുടെ തീരുമാനത്തെ ദൈവത്തിന്റ മുമ്പിൽ നാം വീണ്ടും സ്ഥിരീകരിക്കുന്നു. നമ്മൾ എല്ലാവരും ഉറങ്ങാൻ പോകുന്നതിനുമുമ്പ്, കർത്താവിന്റെ സഹായത്തിൽ വിശ്വാസമർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നേല്ക്കുമെന്നും ദൗത്യം തുടരുമെന്നും നാം പ്രത്യാശിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ദമ്പതികളിൽ ഒരാൾ മറ്റേയാൾക്ക്, നമ്മെ ഒരിക്കലും ഉപേക്ഷിക്കാത്ത കർത്താവിനോടുള്ള അടുപ്പത്തിന്റെ അടയാളവും ഉപകരണവുമാണ്: 'കണ്ടാലും! ലോകാവസാനം വരെ എന്നും ഞാൻ നിങ്ങളോടുകൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കും' (മത്താ 28:20).

320. ദമ്പതികളുടെ സ്നേഹം അതിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ഉന്നതത്തിലെത്തിച്ചേരുകയും ആരോഗ്യകരമായ സ്വയംചാലകത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമാകുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരവസ്ഥയുണ്ട്. ദമ്പതികളിൽ ഒരാൾ മറ്റേയാളെ തന്റെ മാത്രം സ്വന്തമായി കാണാതെ അയാൾ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യമുള്ള യജമാനനായ കർത്താവിന്റേതായി തിരിച്ചറിയുമ്പോഴാണ് ഇതു സംഭവിക്കുന്നത്. സ്നേഹത്തിന്റെ അത്യഗാധവും അതീവവൈയക്തികവുമായ അന്തർഭാഗത്തെ ഭരിക്കാമെന്ന് ദൈവത്തിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ഭാവിക്കാനാവുകയില്ല. അതേസമയം യഥാർത്ഥ ആധ്യാത്മികതയുടെ തത്ത്വം ആവശ്യപ്പെടുന്ന ഒരു കാര്യമുണ്ട്: അതായത്, തന്റെ ആഗ്രഹ

ങ്ങളെ മുഴുവനും തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ മറ്റേ വ്യക്തിക്കു കഴിയുമെന്ന് ദമ്പതികളിൽ ഒരാൾ വിചാരിക്കരുത്. ഡീട്രിച്ച് ബോൺഹോഫെർ നന്നായി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ, ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും ആധ്യാത്മിക യാത്ര മറ്റെ വ്യക്തിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മോഹവിമുക്തിയുണ്ടാകാൻ സഹായിക്കണം.[382] ദൈവസ്നേഹത്തിന് അനുരാപമായതുമാത്രം ആയിരിക്കുന്ന ഒന്നു മറ്റേ വ്യക്തിയിൽ നിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത് നിറുത്താൻ സഹായിക്കണം. ആന്തരികമായ ഒരു ശൂന്യവത്കരണം ഇത് ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. ദമ്പതികളിൽ ഓരോ വ്യക്തിയും ദൈവത്തോടുള്ള വ്യക്തിപരമായ ബന്ധത്തിനായി മാത്രം നീക്കിവയ്ക്കുന്ന സ്ഥാനം പൊതു ജീവിതത്തിന്റെ മുറിവുകളെ സുഖപ്പെടുത്താൻ സഹായിക്കുക മാത്രമല്ല ചെയ്യുന്നത്, പിന്നെയോ ദൈവസ്നേഹത്തിൽ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിനുള്ള അർത്ഥത്തിന്റെ ആഴമായ ഉറവിടം കണ്ടെത്താൻ കൂടി സഹായിക്കും. ആന്തരികമായ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യം സാധ്യമാക്കാൻ പരിശുദ്ധാത്മാവിന്റെ സഹായത്തിനായി ഓരോ ദിവസവും നാം പ്രാർത്ഥിക്കണം.

കരുതുന്ന, ആശ്വസിപ്പിക്കുന്ന, പ്രചോദിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ആധ്യാത്മികത

321. 'ക്രൈസ്തവ ദമ്പതിമാർ പരസ്പരവും അവരുടെ കുട്ടികൾക്കും ബന്ധുക്കൾക്കും കൃപാവരത്തിന്റെയും വിശ്വാസ സാക്ഷ്യത്തിന്റെയും സഹകാരികളാണ്.'[383] ജീവൻ നല്കാനും ജീവനെ സംരക്ഷിക്കാനും ദൈവം അവരെ വിളിക്കുന്നു. ഇക്കാരണത്താൽ 'കുടുംബം എപ്പോഴും ഏറ്റവും അടുത്ത 'ഹോസ്പിറ്റൽ' ആയിരുന്നു.'[384] അതുകൊണ്ട് പരസ്പരം കരുതുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും നമ്മുടെ കുടുംബ ആധ്യാത്മികതയുടെ ഭാഗമായി അതിനെ അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യാം. ദമ്പതികളായിട്ടുള്ള ജീവിതം ദൈവത്തിന്റെ സർഗാത്മക പ്രവൃത്തിയിലുള്ള അനുദിന ഭാഗഭാഗിത്വമാണ്. ഓരോ വ്യക്തിയും മറ്റേ വ്യക്തിക്ക് പരിശുദ്ധാത്മാവിൽ നിന്നുള്ള സ്ഥിരമായ വെല്ലുവിളിയുമാണ്. 'സ്ത്രീയും പുരുഷനും അവരുടെ ദാമ്പത്യസ്നേഹം പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ജീവിതത്തിലൂടെയും വസ്തുനിഷ്ഠമായ വാക്കിലൂടെയും ദൈവത്തിന്റെ സ്നേഹം പ്രഘോഷിക്കപ്പെടുന്നു.[385] അങ്ങനെ അവർ രണ്ടുപേരും, ഒരു വാക്കുകൊണ്ട്, നോട്ടംകൊണ്ട്, സഹായംകൊണ്ട്, ചുംബനംകൊണ്ട്, ആശ്ലേഷംകൊണ്ട് ആശ്വസിപ്പിക്കുന്ന ദൈവികസ്നേഹത്തിന്റെ പരസ്പര പ്രതിഫലനങ്ങളാകുന്നു. ഇക്കാരണത്താൽ, 'ഒരു കുടുംബത്തെ രൂപപ്പെടുത്താൻ ആഗ്രഹിക്കുകയെന്നത് ദൈവത്തിനുള്ള സ്വപ്നത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കാൻ അവിടത്തോടൊപ്പം സ്വപ്നം കാണുന്നതിനു തീരുമാനമെടുക്കാൻ, അവിടത്തോടൊപ്പം പണിയുന്നതിന് ആഗ്രഹിക്കാൻ, ഒരുവനും ഒറ്റക്കാണെന്നു തോന്നാതിരിക്കുന്ന ലോകത്തിന്റെ നിർമ്മിക്കലാകുന്ന ഈ അദ്ഭുതകഥയിൽ പങ്കുചേരാൻ ശപഥം ചെയ്യുകയെന്നതാണ്.'[386]

322. എല്ലാ കുടുംബജീവിതവും കാരുണ്യത്തിലുള്ള ഒരു 'ആടുമേയ്ക്കലാണ്.' നമ്മിൽ ഓരോരുത്തരും നമ്മുടെ സ്നേഹംകൊണ്ടും ശുശ്രൂഷകൊണ്ടും മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവിതത്തിന്മേൽ ഒരടയാളമിടുന്നു. വിശുദ്ധ പൗലോസിനോടൊപ്പം നമുക്കു പറയാൻ കഴിയും: ഞങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ എഴുതപ്പെട്ട...ഞങ്ങളുടെ ശിപാർശക്കത്ത് നിങ്ങൾ തന്നെയാണ്... മഷികൊണ്ടല്ല ജീവിക്കുന്ന ദൈവത്തിന്റെ ആത്മാവുകൊണ്ട് എഴുതപ്പെട്ടതാണത്' (2 കോറി 3:2-3). നമ്മിൽ ഓരോരുത്തരും മറ്റുള്ളവരിലേക്ക് യേശുവിന്റെ നാമത്തിൽ 'മനുഷ്യരെപ്പിടിക്കാൻ' (ലൂക്കാ 5:10) 'വല എറിയുന്നവരാകും' (ലൂക്കാ 5:5). അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കർഷകനാകും. ആ കർഷകൻ താൻ അറിയുന്നവരിൽ നിന്ന് ഏറ്റവും നല്ലതു പുറത്തെടുക്കാൻ താൻ അറിയുന്നവരായ പുതുമണ്ണിൽ ഉഴുകുന്നു. വൈവാഹിക ഫലപൂർണത മറ്റുള്ളവരെ സഹായിക്കുകയെന്നത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്. എന്തെന്നാൽ, 'ആരെയെങ്കിലും സ്നേഹിക്കുകയെന്നത് ആ വ്യക്തിയിൽ നിന്ന് നിർവചിക്കപ്പെടാനോ മുൻകൂട്ടി കാണാനോ കഴിയാത്ത എന്തെങ്കിലും പ്രതീക്ഷിക്കലാണ്. അതേ സമയം അത് അയാൾക്ക് ഒരുവിധത്തിൽ തന്റെ പ്രതീക്ഷ സാധ്യമാക്കുകയെന്നതുമാണ്.'[387] ഇതുതന്നെ ദൈവത്തെ ആരാധിക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗമാണ്. വളർത്താൻ നമ്മൾ അവരെ സഹായിക്കുമെന്നു പ്രത്യാശിച്ചുകൊണ്ട് അവിടന്ന് മറ്റുള്ളവരിൽ വളരെയേറെ നന്മകൾ വിതച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

323. നാം സ്നേഹിക്കുന്നവരെ ദൈവത്തിന്റെ കണ്ണുകൾകൊണ്ട് ധ്യാനിക്കുയും അവരിൽ ക്രിസ്തുവിനെ കാണുകയും ചെയ്യുകയെന്നത് ആഴമായ ആധ്യാത്മികാനുഭവമാണ്. അവരുടെ മഹത്ത്വത്തെ വിലമതിക്കാൻ നമ്മെ ശക്തരാക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യവും തുറവിയും ഇത് ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. നമ്മെ പൂർണമായി നല്കിക്കൊണ്ടും മറ്റെല്ലാം മറന്നുകൊണ്ടും മാത്രമേ മറ്റുള്ളവരെ സംബന്ധിച്ച് നമുക്കു പൂർണമായി സമീപസ്ഥരായിരിക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളു. നാം സ്നേഹിക്കുന്നവർക്ക് നമ്മുടെ സമ്പൂർണമായ ശ്രദ്ധ ഏറ്റവും വിലമതിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ യേശു നമ്മുടെ മാതൃകയാണ്. തന്നോട് സംസാരിക്കാൻ അടുത്തുവരുന്നവരെ മുഖാമുഖം സ്നേഹപൂർവകമായും അവൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്നു (cf മർക്കോ 10:21). അവിടത്തെ സാന്നിധ്യത്തിൽ അവഗണിക്കപ്പെട്ടതായി ആർക്കും തോന്നിയിട്ടില്ല. എന്തെന്നാൽ അവിടത്തെ വാക്കുകളും ആംഗ്യങ്ങളും ഒരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു: 'ഞാൻ നിനക്ക് എന്തു ചെയ്യണമെന്നാണ് നീ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്?' (മർക്കോ 10:51). ഇതാണ് കുടുംബത്തിന്റെ അനുദിനജീവിതത്തിൽ നാം അനുഭവിക്കുന്നത്. നമ്മോടൊപ്പം ജീവിക്കുന്നവരിൽ ഓരോ വ്യക്തിക്കും പൂർണമായ ശ്രദ്ധയ്ക്ക് അർഹതയുണ്ടന്ന് നാം സ്ഥിരം അനുസ്മരിപ്പിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കാരണം ആ വ്യക്തി പിതാവിനുള്ള അളവറ്റ സ്നേഹത്തിന്റെ വിഷയമെന്ന നിലയിൽ അനന്ത മഹത്ത്വമുള്ളയാളാണ്.

ഇത് ഒരു വാത്സല്യത്തെ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നു. 'സ്നേഹിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ സന്തോഷം അത് ആ വ്യക്തിയിൽ ഉണർത്തുന്നു. വാത്സല്യം പ്രത്യേകമായ ഒരുവിധത്തിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. അപരന്റെ പരിമിതികളെ, പ്രത്യേകിച്ച് അവ വ്യക്തമായിരിക്കുമ്പോൾ, കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ സ്നേഹപൂർമണമായ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തിക്കൊണ്ട് അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നു.'[388]

324. കുടുംബാന്തരീക്ഷം, പരിശുദ്ധാത്മാവിനാൽ നയിക്കപ്പെട്ട ജീവനോടു തുറവു കാണിക്കുന്നത് അതിൽത്തന്നെ ജീവനെ ഉത്പാദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, പിന്നെയോ മുന്നോട്ടു പോകുകയും മറ്റുള്ളവരെ ശുശ്രൂഷിച്ചും അവരുടെ സന്തോഷത്തിനായി പരിശ്രമിച്ചും ജീവനെ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കൂടിയാണ്. ഈ തുറവ് ആതിഥ്യമര്യാദയിൽ പ്രത്യേക പ്രകാശനം കണ്ടെത്തുന്നു.[389] ദൈവവചനം സുശക്തമായി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാണത്: 'ആതിഥ്യ മര്യാദ മറക്കരുത്. അതുവഴി ദൈവദൂതന്മാരെ അറിയാതെ സത്കരിച്ചവരുണ്ട്' (ഹെബ്രാ 13:2). ഒരു കുടുംബം സ്വാഗതം ചെയ്യുകയും മറ്റുള്ളവരിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, പ്രത്യേകിച്ച് ദരിദ്രരെയും ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരെയും സംബന്ധിച്ച് അങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ അത് 'സഭയുടെ മാതൃത്വത്തിന്റെ അടയാളവും സാക്ഷിയും ഭാഗഭാഗിത്വം വഹിക്കുന്നതു'[390] മായിത്തീരുന്നു. ത്രിത്വത്തിന്റെ പ്രതിഫലനം എന്ന നിലയിലുള്ള സംഘാത്മക സ്നേഹമാണ് കുടുംബത്തിന്റെ ആധ്യാത്മികാർത്ഥത്തെയും മറ്റുള്ളവരോടുള്ള അതിന്റെ ദൗത്യത്തെയും യഥാർത്ഥത്തിൽ ഐക്യപ്പെടുത്തുന്നത്. എന്തെന്നാൽ അത് കുടുംബത്തിന്റെ സംഘാത്മകമായ എല്ലാ അവശ്യകർത്തവ്യങ്ങളിലും പ്രഘോഷണം സന്നിഹിതമാക്കുന്നു. ഒരേ സമയം കൃത്യമായി ഗൃഹസഭയും ലോകത്തെ പരിവർത്തനം ചെയ്യിക്കാനുള്ള ഒരു സജീവകോശവുമായി നിലകൊള്ളുന്നതു വഴിയാണ് കുടുംബം അതിന്റെ ആധ്യാത്മികത ജീവിക്കുന്നത്.[391]

325. വിവാഹത്തെസംബന്ധിച്ചുള്ളഗുരുവിന്റെപ്രബോധനവും (cf മത്താ 22:30) വിശുദ്ധ പൗലോസിന്റെ പ്രബോധനവും (cf 1 കോറി 7:29-31) നമ്മുടെ മാനുഷികാസ്തിത്വത്തിന്റെ ആത്യന്തികവും സുനിശ്ചിതവുമായ മാനത്തിലാണ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. അങ്ങനെ ചെയ്തത് ആകസ്മികമായിട്ടല്ല. ഈ പ്രബോധനത്തിന്റെ സമ്പന്നതയെ നാം അടിയന്തിരമായി വീണ്ടും കണ്ടെത്തണം. അതു ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് വിവാഹിതരായ ദമ്പതികൾ ജീവിതത്തിലുള്ള അവരുടെ യാത്രയുടെ കൂടുതൽ ആഴത്തിലുള്ള അർത്ഥം കണ്ടെത്തും. ഈ ആഹ്വാനം പലപ്പോഴും ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, പൂർണതയോടെ രൂപപ്പെടുത്തിയ ഒരു കുടുംബവും സ്വർഗത്തിൽ നിന്നു താഴോട്ടുപോകുന്നില്ല. കുടുംബങ്ങൾ സ്നേഹിക്കാനുള്ള കഴിവിൽ സ്ഥിരം വളരുകയും പകത പ്രാപിക്കുകയും വേണം. ഇത് ഒരിക്കലും അവസാനി

ക്കാത്ത ഒരു വിളിയാണ്. അത് ത്രിത്വത്തിന്റെ സമ്പൂർണ കൂട്ടായ്മയിൽ നിന്ന്, ക്രിസ്തുവും സഭയും തമ്മിലുള്ള അഗാധമായ ഐക്യത്തിൽ നിന്ന്, നസ്രസിലെ തിരുക്കുടുംബമാകുന്ന സ്നേഹിക്കുന്ന സമൂഹത്തിൽ നിന്ന് സ്വർഗത്തിലെ വിശുദ്ധരുടെ ഇടയിലുള്ള ശുദ്ധമായ സഹോദര്യത്തിൽ നിന്ന്, ജനിച്ചതാണ്. നാം ഇനിയും എത്തിച്ചേരേണ്ടിയിരിക്കുന്ന സാക്ഷാത്കാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ധ്യാനം കുടുംബങ്ങളെന്ന നിലയിൽ നാം നടത്തുന്ന ചരിത്രപരമായ യാത്രയെ ശരിയായ സമഗ്ര വീക്ഷണത്തിൽ കാണുവാൻ നമ്മെ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അങ്ങനെ നമ്മുടെ വ്യക്ത്യന്തരബന്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരു പൂർണതയും നിയോഗങ്ങളുടെ വിശുദ്ധിയും വരാനിരിക്കുന്ന സ്വർഗരാജ്യത്തിൽ മാത്രം നമുക്കു കണ്ടെത്താനാവുന്ന സ്ഥിരതയും ആവശ്യപ്പെടുകയെന്നതു നിറുത്താനും നമ്മെ അനുവദിക്കുന്നു. ദുർബലതയുടെ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്നവരെ കർക്കശമായി വിധിക്കുന്നതിൽ നിന്നും നമ്മെ അതു മാറ്റി നിറുത്തുന്നു. നമ്മെക്കാളും നമ്മുടെ കുടുംബങ്ങളെക്കാളും വലിയ ഒന്നിനുവേണ്ടി നിരന്തരം പരിശ്രമിക്കാൻ നാം വിളിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിരന്തരമുള്ള ഈ പ്രചോദനം എല്ലാ കുടുംബങ്ങളും അനുഭവിക്കണം. കുടുംബങ്ങൾ എന്ന നിലയിലുള്ള ഈ യാത്ര നമുക്കു നടത്താം. നമുക്കു സ്ഥിരം ഒന്നിച്ചു നടക്കാം. നമുക്കു സങ്കല്പിക്കാനാവുന്നതിലും വലുതാണ് നമുക്കായി വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ പരിമിതികൾ മൂലം ഒരിക്കലും ധൈര്യം നഷ്ടപ്പെട്ടവരാകരുത്. അല്ലെങ്കിൽ ദൈവം നമ്മുടെ മുമ്പിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന സ്നേഹപൂർണതയുടെയും കൂട്ടായ്മയുടെയും അന്വേഷണം ഒരിക്കലും നിറുത്തരുത്.

തിരുക്കുടുംബത്തോടുള്ള പ്രാർത്ഥന

യേശുവേ, മറിയമേ, യൗസേപ്പേ
യഥാർത്ഥസ്നേഹത്തിന്റെ തിളക്കത്തെക്കുറിച്ച്
നിങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾ ധ്യാനിക്കുന്നു
ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ ഞങ്ങൾ നിങ്ങളിലേക്കു തിരിയുന്നു
നസ്രസിലെ തിരുക്കുടുംബമേ,
ഞങ്ങളുടെ കുടുംബങ്ങളും
കൂട്ടായ്മയുടെയും പ്രാർത്ഥയുടെയും സ്ഥാനങ്ങളാകാനും സുവിശേഷത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ വിദ്യാലയങ്ങളാകാനും ചെറിയ ഗൃഹസഭകളാകാനും
അനുഗ്രഹം നല്കണമേ.
നസ്രസിലെ തിരുക്കുടുംബമേ
കുടുംബങ്ങൾ വീണ്ടും ഒരിക്കലും
അക്രമവും പരിത്യക്തതാവസ്ഥയും വിഭജനവും അനുഭവിക്കാൻ
ഇടയാകാതിരിക്കട്ടെ

ദ്രോഹിക്കപ്പെട്ടവരും ഉതപ്പുനല്കപ്പെട്ടവരും പെട്ടെന്ന് ആശ്വാസവും
സൗഖ്യവും കണ്ടെത്തട്ടെ.
നസ്രസിലെ തിരുക്കുടുംബമേ
കുടുംബത്തിന്റെ പവിത്രതയും അലംഘ്യതയും
ദൈവത്തിന്റെ പദ്ധതിയിലുള്ള അതിന്റെ സൗന്ദര്യവും
ഞങ്ങളെ ഒരിക്കൽക്കൂടി ഓർമ്മിപ്പിക്കണമേ
യേശുവേ, മറിയമേ, യൗസേപ്പേ
കരുണാപൂർവം ഞങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥന കേൾക്കണമേ.
ആമേൻ

റോമിൽ സെന്റ് പീറ്റേഴ്സിൽ നല്കപ്പെട്ടത്,
കരുണയുടെ അസാധാരണജൂബിലിയുടെ കാലത്ത് മാർച്ച് 19-ാംതീയതി, വിശുദ്ധ യൗസേപ്പിന്റെ തിരുനാൾ ദിവസം, 2016-ാംവർഷത്തിൽ എന്റെ പരമാചാര്യത്വത്തിന്റെ നാലാംവർഷം

Franciscus

കുറിപ്പുകൾ

1 Third Extraordinary GeneralAssembly of the Synod of Bishops, Relatio Synodi (18 October 2014), 2.

2 Fourteenth Ordinary GeneralAssembly of the Synod of Bishops, Relatio Finalis (24 October 2015), 3.

3 Concluding Address of the Fourteenth Ordinary General Assembly of the Synod of Bishops (24 October 2015): L'Osservatore Romano, 26-27 October 2015, p. 13; cf. PontificalBiblicalCommission, Fede e cultura alla luce della Bibbia. Atti della sessione plenaria 1979 della Pontificia Commissione Biblica, Turin, 1981; Second Vatican EcumenicalCouncil, Pastoral Constitution on the Church in the Modern World Gaudium et Spes, 44; John PaulII, Encyclical Letter Redemptoris Missio (7 December 1990), 52: AAS 83 (1991), 300; Apostolic Exhortation Evangelii Gaudium (24 November 2013), 69, 117: AAS 105 (2013), 1049, 1068-69.

4 Address at the Meeting of Families in Santiago de Cuba (22 September 2015): L'Osservatore Romano, 24 September 2015, p. 7.

5 Jorge Luis Borges, " Calle Desconocida", in Fervor de Buenos Aires, Buenos Aires, 2011, 23.

6 Homily at the Eucharistic Celebration in Puebla de los Ángeles (28 January 1979), 2: AAS 71 (1979), 184.

7 Cf. ibid.

8 John PaulII, Apostolic Exhortation Familiaris Consortio (22 November 1981), 4: AAS 74 (1982), 84.

9 Relatio Synodi 2014, 5.

10 Spanish Bishops' Conference, Matrimonio y familia (6 July 1979), 3, 16, 23.

11 Relatio Finalis 2015, 5.

12 Relatio Synodi 2014, 5.

13 Relatio Finalis 2015, 8.

14 Address to the United States Congress (24 September 2015): L'Osservatore Romano, 26 September 2015, p. 7.

15 Relatio Finalis 2015, 29.

16 Relatio Synodi 2014, 10.

17 Third Extraordinary GeneralAssembly of the Synod of Bishops, Message, 18 October 2014.

18 Relatio Synodi 2014, 10.

19 Relatio Finalis 2015, 7.

20 Ibid., 63.

21 Catholic Bishops' Conference of Korea, Towards a Culture of Life! (15 March 2007), 2.

22 Relatio Synodi 2014, 6.

23 PontificalCouncilfor the Family, Charter of the Rights of the Family (22 October 1983), Art. 11.

24 Cf. Relatio Finalis 2015, 11-12.

25 PontificalCouncilfor the Family, Charter of the Rights of the Family (22 October 1983), Introduction.

26 Ibid., 9.

27 Relatio Finalis 2015, 14.

28 Relatio Synodi 2014, 8.

29 Cf. Relatio Finalis 2015, 78.

30 Relatio Synodi 2014, 8.

31 Relatio Finalis 2015, 23; cf. Message for the World Day of Migrants and Refugees on 17 January 2016 (12 September 2015), L'Osservatore Romano, 2 October 2015, p. 8.

32 Relatio Finalis 2015, 24.

33 Ibid., 21.

34 Ibid., 17.

35 Ibid., 20.

36 Cf. ibid., 15.

37 Concluding Address of the Fourteenth Ordinary General Assembly of the Synod of Bishops (24 October 2015): L'Osservatore Romano, 26-27 October 2015, p. 13. 34 Ibid., 17.

38 Argentinian Bishops' Conference, Navega mar adentro (31 May 2003), 42.

39 Mexican Bishops' Conference, Que en Cristo Nuestra Paz México tenga vida digna (15 February 2009), 67.

40 Relatio Finalis 2015, 25.

41 Ibid., 10.

42 Catechesis (22 April 2015): L'Osservatore Romano, 23 April 2015, p. 7.

43 Catechesis (29 April 2015): L'Osservatore Romano, 30 April 2015, p. 8.

44 Relatio Finalis 2015, 28.

45 Ibid., 8.